

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2020 року

Опитування проводилося після оголошення про
пом'якшення карантинних заходів

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується значне зростання цін та продовження девальвації національної валюти¹.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг:** баланс відповідей – «мінус» 30.8% (у I кварталі 2020 року – 16.7%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%;
- **значне зростання цін на споживчі товари та послуги:** лише 23.1% респондентів очікують інфляцію до 7.5%, у цілому по Україні – 54.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (зазначили 76.9% респондентів). Значно вище, ніж в попередньому кварталі, оцінено вплив цін на світових ринках (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 61.5% респондентів (у попередньому кварталі – 63.6%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – 15.4% (у I кварталі 2020 року – 25.0%). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – «мінус» 1.8% (таблиця);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому опитуванні – 18.2%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку продовжать зростати високими темпами: баланс відповідей – 50.0% (у I кварталі 2020 року – 66.7%). У цілому по Україні обсяги реалізації дещо зменшаться: баланси відповідей – «мінус» 0.1% та «мінус» 0.7% відповідно;
- **інвестиційні видатки на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2020 року – 8.3%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні очікується скорочення обсягу інвестицій: баланси відповідей – «мінус» 16.1% і «мінус» 10.5% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується скорочення кількості працівників – «мінус» 17.3%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 76.9% і 61.5% відповідно (у попередньому кварталі – 83.3% і 58.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **значне зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – по 69.2% (у I кварталі 2020 року – 66.7% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на сировину, матеріали й енергоносії та надмірний податковий тиск (оцінки впливу зросли) (графік 5).

Тривало поступове послаблення очікувань щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 9). Високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

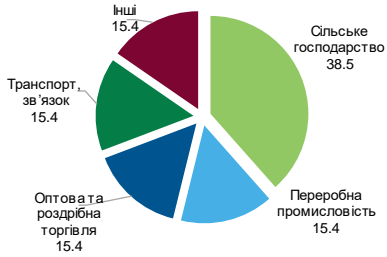
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан** погіршився і є поганий: баланс відповідей – «мінус» 38.5% (у I кварталі 2020 року – 0.0%), у цілому по Україні – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 42.9%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зросли.** Підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – 7.7% (у I кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%).

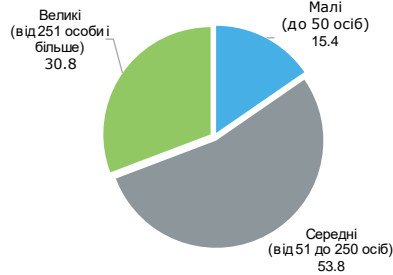
¹ Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

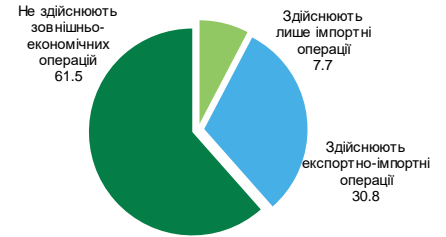
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

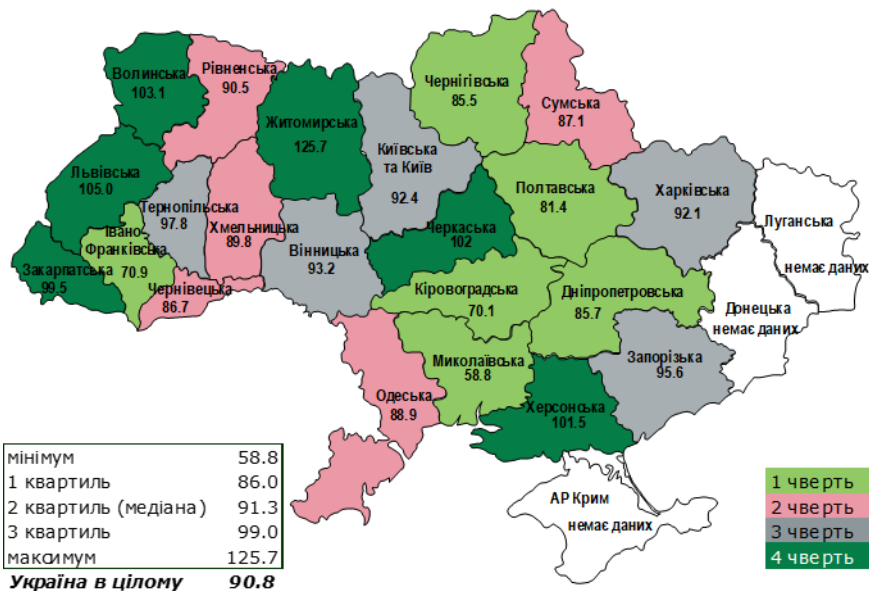

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05 травня – 03 червня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

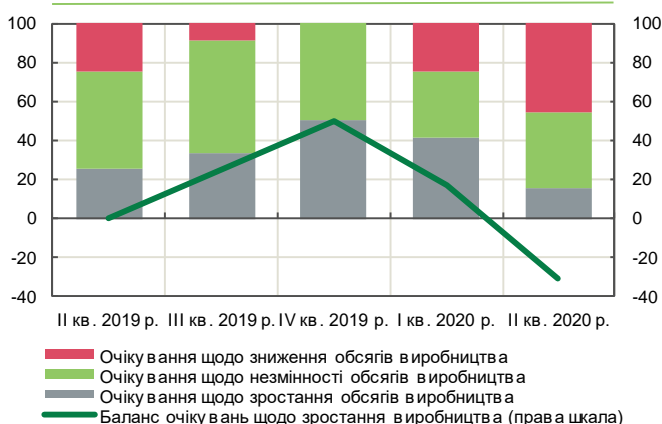
Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	18.2	33.3	30.8	25.0	15.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	16.7	16.7	7.7	18.2	0.0
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	-18.2	9.1	0.0	-16.7	-7.7
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	8.3	18.2	25.0	8.3	0.0
кількості працівників	0.0	-8.3	0.0	-18.2	0.0

² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

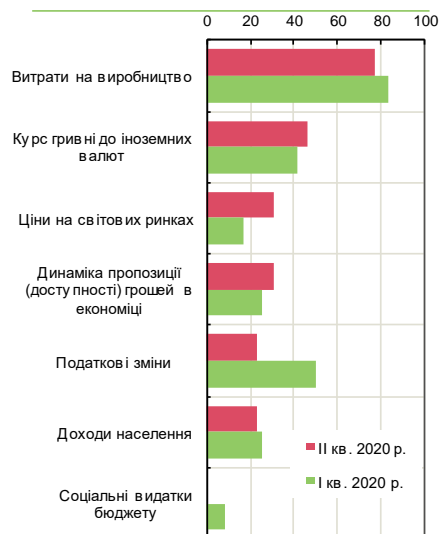
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

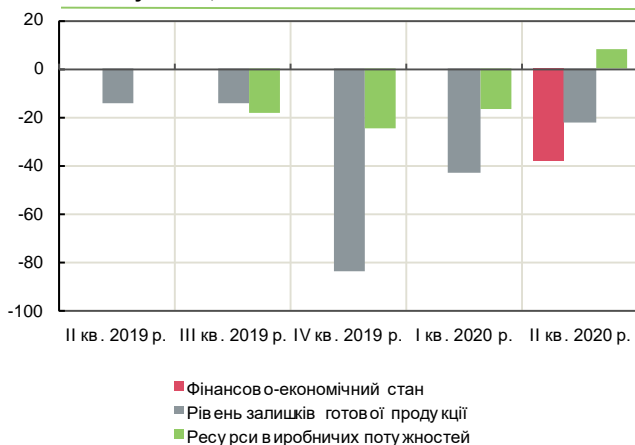
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

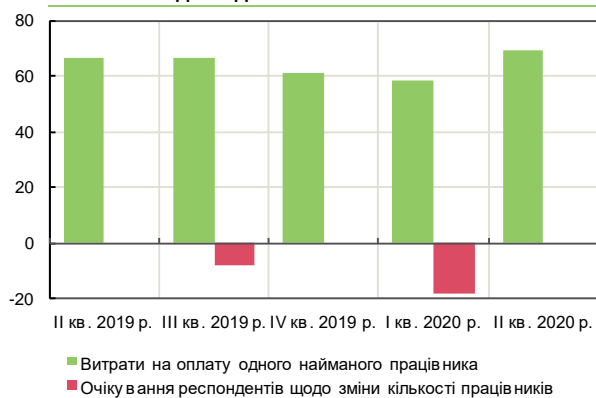
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

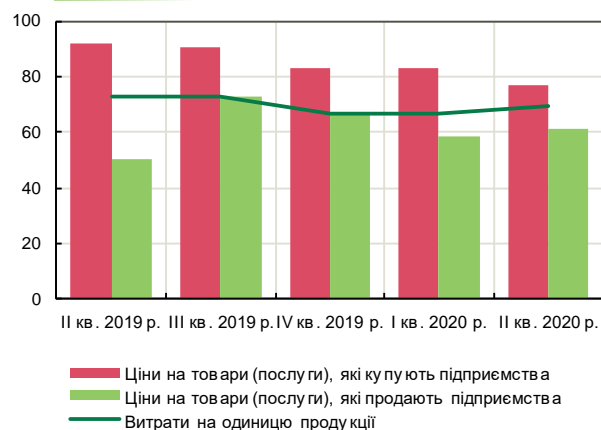
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

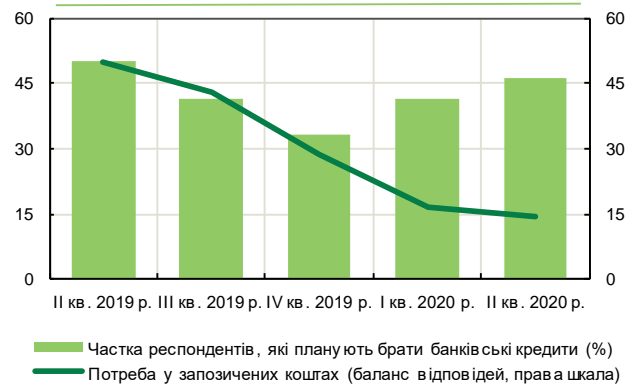
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

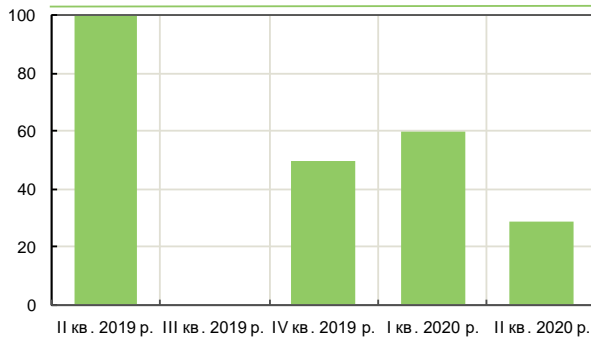
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

